

معرفی کتاب

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

نام کتاب:

پزشکی و اسلام در هند مستعمره

نویسنده:

سیما علوی

مترجم:

دکتر قربان بهزادیان نژاد

نوبت چاپ:

اول ۱۳۹۵

شمارگان:

جلد ۱۰۰۰

قیمت:

ریال ۲۸۰۰۰۰

ناشر:

پژوهشکده تاریخ اسلام

آدرس ناشر:

خیابان ولی عصر (عج)، خیابان شهید عباسپور، خیابان رستگاران، شهر روز شرقی، شماره ۹، تلفن: ۳ ۸۸۶۷۶۸۶۱

راه تحقیق و مطالعه این تاریخ عظیم برانگیخته است، تا بدان پایه که معتبرترین منابع و اطلاعات پژوهشی در حوزه‌های گوناگون تاریخ اسلام را در مراکز علمی غرب می‌توان سراغ گرفت.

به رغم توجه ویژه پژوهشگاه‌های دنیای غرب به اسلام، به علت ناتوانی ذاتی آن‌ها از شناخت اسلام ناب و حقیقی - به دلیل عدم دسترسی مستقیم و به دور از تحریف به منابع اصیل و لاجرم اطلاع محدود پژوهشگران از زمینه‌ها و پس زمینه‌های یک تحقیق علمی جامع، آغاز حرکتی اساسی و همه جانبه از سوی دانشمندان اسلامی به منظور تصحیح و تکمیل تلاش‌های گذشته ضروری است. اگر این حرکت، گسترده، غنی و متکی بر پیشرفته‌ترین روش‌های پژوهشی آغاز شود، بی‌شک تغییرات بنیادی در مسیر این گونه مطالعات در پژوهشگاه‌های مهم دنیا در زمینه تاریخ اسلام و مسایل مختلف آن، دور از دسترس نخواهد بود. هدف اساسی از تأسیس پژوهشکده تاریخ اسلام - که هم اکنون در آغاز راه است - گام زدن در راه تحقق این آرمان می‌باشد. این پژوهشکده با همت و پیگیری استادان ارزشمند تاریخ اسلام و رشته‌های پیوسته به آن، آغاز به کار کرده و برای نیل به اهداف مقدس خود، آماده همکاری با همه کسانی است که به این اهداف ایمان دارند. از این رو، پاسخ گویی به هزاران پرسش را که در خلال مطالعه ۱۴ قرن تاریخ اسلام مورد توجه خواننده و به خصوص پژوهشگران قرار می‌گیرد، وجه همت خود قرار داده است. تحقق این مهم با روش‌های گوناگون دنبال می‌شود، که نشر آثار پژوهشی استادان و کارشناسان - به صورت تألیف و یا ترجمه - مانند اثر حاضر، از جمله آن‌ها

استفاده بهینه از دوران سختی و محدودیت از هر کسی ساخته نیست. دوست و همکار فرهیخته آقای دکتر قربان بهزادیان نژاد از جمله این افراد است که در این دوران، به تألیف و ترجمه کتاب‌های بسیاری همت گماشته‌اند. ترجمه کتاب پزشکی و اسلام در هند مستعمره (۱۹۰۰ - ۱۶۰۰ م) که توسط خانم سیما علوی به رشته تحریر درآمده است از جمله این کارهای ارزشمند است. این کتاب که توسط پژوهشکده تاریخ اسلام منتشر شده، در واقع مطالعه و پژوهش درباره سرزمین شگفتی‌ها، به خصوص در زمینه احیا و بازخوانی پزشکی سنتی، که در آن دیار طب سینایی یا یونانی خوانده می‌شود، می‌باشد که بسیار سودمند و آموزنده است.

این کتاب در هفت فصل نگارش شده که از فصل مربوط به پزشکی هندی - اسلامی آغاز و به فصل مربوط به ظهور پزشکی اسلامی ختم می‌شود. قبل از این که مقدمه زیبا، تحقیقی و هوشمندانه آقای دکتر قربان بهزادیان نژاد را مرور کنیم، سخن اول که توسط آقای سیدهادی خامنه‌ای، رئیس پژوهشکده تاریخ اسلام نگارش شده را با هم می‌خوانیم:

«تاریخ هر امت و جامعه‌ای بیانگر فرهنگ و تمدن آن است. به همین دلیل، علم تاریخ در میان علوم، جایگاهی ویژه یافته است. جامعه اسلامی به عنوان یک امت جهانی، دارای چهارده قرن سابقه تاریخی با ابعاد و عناصری روشن و بدون ابهام است. اهمیت این پیشینه تاریخی و ابعاد گوناگون آن، مانند فرهنگ، تمدن، علوم، اخلاق، فلسفه و هنر نقش بی‌بدیل آن در تمدن جهان معاصر، تلاش گسترده دانشگاه‌ها و دانشمندان غربی را نیز در

است. البته، برنامه‌هایی هم‌چون تشکیل کارگاه‌های تخصصی، نشست‌های علمی تخصصی و حمایت از پروژه‌های پژوهشی مورد نیاز نیز، برای تحقق هدف یاد شده در حال پیگیری و اجرا است که ضرورت دارد کیفیت و کمیت آن‌ها افزایش یابد.

این مراکز، هم‌اکنون با شش گروه علمی و زیر نظر شورای علمی فعالیت می‌کند، که انشاءالله به زودی تعداد آن‌ها به دو برابر افزایش خواهد یافت. از جمله اقدامات کم‌سابقه پژوهشکده، تأسیس دانشنامه جغرافیای تاریخی جهان اسلام است که به زودی اولین مجلد آن عرضه خواهد شد. این دانشنامه با ریاست یکی از استادان در شش گروه علمی مشغول فعالیت است و هزاران مدخل را - تاکنون - همراه با منابع اصلی آن در پایگاه اینترنتی عرضه کرده است تا دسترسی محققان به منابع را آسان کند.

پژوهشکده تاریخ اسلام به‌وسیله پایگاه اینترنتی خود با همه پژوهشگران و علاقه‌مندان به مطالعه در سراسر جهان پیوند برقرار می‌کند. این پایگاه، علاوه بر انعکاس همه فعالیت‌های این مرکز علمی، بازتاب‌دهنده فعالیت‌های علمی انجام شده توسط مراکز و اشخاص دیگر در این رشته است. با فعال شدن پایگاه مزبور، دسترسی پژوهندگان به مرکزی جامع و همه‌جانبه، که انعکاس‌دهنده همه آثار موجود در زمینه تاریخ اسلام باشد، میسر خواهد شد.

علاوه بر آن، هم‌اکنون کتابخانه تخصصی (حقیقی و مجازی) فعال است و به تدریج فعال‌تر خواهد شد. از خداوند بزرگ، برای این تلاش و همه تلاشگران در راه حق و حقیقت، آرزوی موفقیت می‌کنم.» همان‌گونه که گفته شد، مقدمه آقای دکتر قربان بهزادیان‌نژاد را با هم مرور می‌کنیم که نقش مهمی

در برداشت درست از کتاب دارد. ایشان در این مقدمه چنین می‌فرمایند که:

«زهی غفلت که مار کرد زنجیر

وگر نه نیست از ما هیچ تقصیر

زهی طاقت که گر ما زین امانت

برون آییم ناکرده خیانت

زهی حسرت که خواهد بود ما را

ولی حسرت ندارد سود ما را

جهان عشق را پای و سری نیست

به جز خون دل او را رهبری نیست

کسی عاشق بود که پای تا فرق

چو گل در خون شود اول قدم غرق

عطار نیشابوری

مطالعه و پژوهش درباره سرزمین شگفتی‌ها از هر لحاظ به‌خصوص در زمینه احیا و بازخوانی پزشکی سنتی، که در آن دیار طب سینایی یا یونانی خوانده می‌شود، بسیار سودمند و آموزنده است. زیرا ایران به‌صورت رسمی بیش از چهار دهه است قدم در راهی نهاده که هدف آن از یک‌سو احیای پزشکی سنتی و از سوی دیگر بومی‌سازی علوم است. افزون بر چنین راهبردی در سطح حاکمیت، در جامعه انواع پزشکی (و درمانگری) فعال است؛ در این میان درمانگران سنتی و عطاری‌ها با استفاده از شیوه‌های طب سنتی به نیاز بیماران پاسخ می‌دهند و مرتب بر شمار مراجعان آن‌ها افزوده می‌شود. به موازات این دو واقعیت، در جامعه دانشگاهی و روشنفکری (صرف‌نظر از نمود بیرونی) پرسش‌های اساسی درباره ماهیت، امکان‌پذیری، روشمندی، راهبرد، زبان، مقرون به صرفه بودن و ... در جریان است. از این منظر توجه به کشور هندوستان که در حال

یک از آن‌ها بیش از یک میلیون نفر تکلم می‌کنند: قدیمی‌ترین و پرشمارترین پیروان دین‌های هندویی، بودایی، اسلام و ... در این شبه قاره سکنی دارند.

سابقه پزشکی هندی - آریایی به چند هزار سال پیش از میلاد برمی‌گردد. طبق الهیات هندی براهما، خالق جهان، متون ایورودا درباره داروها و جراحی را به مثابه موضوعات اصلی تدوین کرده است. مفهوم اصلی ایورودا^۱ با دهنوتاری^۲ مرتبط است. دهنوتاری خدای پزشکی هندو است.

پزشکی در دوره پیشاودایی و عصر ودایی (۷۰۰۰ - ۶۰۰۰ میلاد) به نیروهای ماوراءالطبیعه، سحر و غیره نسبت داده شده است. از این رو، درمان شامل دعاها، خشنودسازی نیروهای ماوراءالطبیعی، آیین‌های دینی، طلسم‌ها و تعویذها است. در کاوش‌های باستان‌شناسی دره اندوس (پاکستان) شواهدی از دندان‌های دریل شده و ابزارهای دندانی کشف شده است. وجود این بقایا که به ۹۰۰۰ سال پیش نسبت داده شده، مراقبت از سلامت دندانی را مطرح می‌سازد. حدود ۱۰۰۰ سال پیش از میلاد، پزشکان هندی، اثروهودا^۳ را به نگارش درآورده‌اند که شیوه‌های درمانی را توضیح می‌دهد. اثروهودا بیماری‌ها را ناشی از روح‌های بد می‌داند و به شما می‌گوید این روح‌ها را می‌توانید با سموم یا اوراد بکشید و خوره (جذام) را با نوعی گل سنگ درمان کنید؛ زیرا گفته می‌شود اثر آنتی‌بیوتیکی دارد.

با ورود به دوره پساودایی فرهنگ‌های گوناگون در سرزمین‌ها و شهرهای کوچک تعامل بیشتری پیدا کردند و آگاهی درباره رژیم سلامت، سبک زندگی و بهزیستی روند رو به رشدی یافت. بدین سان، روح بررسی و آزمون در همه زمینه‌های دانش مخصوصاً

حاضر گفته می‌شود بیش از یک میلیون نسخه خطی، ۱۵ هزار سنگ‌نوشته فارسی، تجربه عینی خدمت‌رسانی، آموزش و پژوهش در طب سینایی دارد ضروری به‌نظر می‌رسد.

برای فهم بیشتر رویکرد احیاگرانه پزشکی هند و بستر فرهنگی - زبانی آن به ذکر چند نکته در این مجال اکتفا می‌کنیم:

الف - پیشینه پزشکی در هند

شبه قاره هند که کشورهای هند، پاکستان، بنگلادش و بخش‌هایی از افغانستان کنونی را در خود جای داده است، سرزمین شگفتی‌ها، تنوع‌ها و تضادها است. باستان‌شناسان معتقد هستند که در این قسمت از کره خاکی پیشینه حضور انسان به ۲۰۰ تا ۴۰۰ هزار سال پیش بازمی‌گردد. از این رو، یکی از کهن‌ترین و پویاترین تمدن‌ها در آن شکل گرفته، نقش بسیار مهمی در حیات آدمی داشته و ویژگی بارزی در آن پیش از دیگر صفات و ابعاد توجه محققان و اندیشمندان کنونی را جلب کرده است: مدارا و تحمل. بسیاری از باستان‌شناسان باور دارند که این ویژگی از دوره‌های بسیار دور در این تمدن وجود داشته و نهادینه گشته است. شاهد این مدعا، کشف ابزار و ادوات جنگی به‌جای مانده از دوره پیش از تاریخ است که امکان خشنونت‌ورزی و کشندگی آن‌ها بسیار کمتر از انواع مشابه سایر تمدن‌ها است. پدیده بسیار شگرفی که بدون شناخت آن فهم نهضت‌های معاصر، مبارزات ضداستعماری و حتی شکل‌گیری روندهای احیاگری آن‌ها بسیار دشوار است.

به هر روی در هند نفوذ زبان‌ها و ادیان گوناگون بسیار فراوان است. در این سرزمین ده‌ها زبان و صدها گویش رواج دارد؛ حداقل ۲۹ زبان که به هر

پزشکی اهمیت یافت. سوشروتای^۴ جراح، که احتمالاً حدود ۵۰۰ سال پیش از میلاد می‌زیست، سرآمد این دوره است. از او کتاب سمه‌پته^۵ باقیمانده که روش‌های جراحی را شرح می‌دهد. در این کتاب نحوه کشیدن دندان، ثابت کردن استخوان‌های شکسته و نیز بلوکاژ روده‌ها آمده است. افزون بر این‌ها، عمل جراحی حذف کاتاراکت که بعضی وقت‌ها بینایی را کم می‌سازد، توضیح داده شده است. سوشروتا از شراب به‌عنوان تنها عامل بی‌حسی استفاده می‌کرد. در همین دوره صافی‌های ماسه‌ای و زغال برای صاف کردن آب به کار می‌رفته است.

حدود سال ۲۰۰ میلادی، پزشکان هندی، شبیه درمانگران چینی و یونانی عقیده دوششا یا طبع را جایگزین روح‌های بد ساختند. شاید در همین ایام چارکه^۶ کتاب خود را به رشته تحریر در آورده است. او تشخیص داد که در چندین بیماری پیشگیری بهتر از درمان است و حفظ توازن طبع‌ها را برای سلامت توصیه کرد. چارکه سه طبع صفرا، بلغم و باد را شناخت و گفت اگر مزاج شما نامتوازن گردد، برای بازگرداندن تعادل باید درمان انجام داد. او می‌دانست که رگ‌های خونی، غذا را به همه قسمت‌های بدن می‌رسانند و فضولات را از آن‌ها برمی‌گردانند. چارکه اولین منبع هندی درباره آبله است.

ب - هند، ایران و اسلام

تعامل یا ارتباط دو تمدن دیرین شرقی در شکل‌گیری و رشد تمدن اسلامی و نیز سرنوشت انسان بسیار تأثیر گذاشته است. رابطه دو سرزمین ایران و هند به هزاران سال قبل بازمی‌گردد و ماهیت بازرگانی داشته است. کاروان‌هایی که از هند و ماوراءالنهر به سمت مدیترانه می‌رفتند باید از فلات

ایران عبور می‌کردند. یافته‌های باستان‌شناختی دره سند حاکی از آن است که دو تمدن ایران و سند ارتباط نزدیکی با هم داشته‌اند. در زمان هخامنشیان منطقه شمال غرب هند به‌ویژه سند و قندهار جزء امپراتوری ایران به حساب می‌آمد. هرودوت معتقد است «هندوکش» ایالت بیستم امپراتوری ایران بوده است. در دوره این سلسله روابط خوب ایران و هند ادامه یافت و در حکومت ساسانیان این رابطه با حاکمان هند از جمله سونکاه‌ها، کوشان‌ها و گوپتاها تداوم داشت و مناسبات تجاری گسترش زیادی پیدا کرد. خسرو انوشیروان برزویه طبیب را برای آشنایی بیشتر با پزشکی و شیوه معالجه هندی‌ها به آن منطقه اعزام نمود. او در بازگشت با خود کتاب‌های متعددی از جمله کلیله و دمنه را به ایران آورد و به زبان پهلوی ترجمه کرد. دو رخداد تاریخی بر این تعامل تأثیر بسیار زیادی گذاشته است: ظهور اسلام و حمله به ایران و سپس هند نخستین نقطه عطف تأثیرگذار بود که با برجسته شدن نقش ایران به مثابه واسطه انتقال علم و هنر هندی به تمدن اسلامی همراه شد. با این رخداد تعداد زیادی از زرتشتیان ایران به هند مهاجرت کردند که امروزه اعیان آن‌ها به پارسیان مشهور هستند. در دوره اسلامی کتاب‌های زیادی از سرزمین‌های مختلف به دارالخلافه آورده شد. در این میان نقش خانواده برمکی به‌خصوص جعفر برمکی وزیر ایرانی در انتقال و ترجمه پزشکی هند به جامعه اسلامی بسیار حیاتی بود. او به پزشکی هند بسیار بیشتر از یونانی علاقه داشت. از این رو، مسافرانی برای آشنایی و تهیه کتاب‌ها و داروهای این منطقه به آن‌جا فرستاد و تعداد زیادی از پاندمیت‌ها و وایدها را برای خدمت به بغداد فرا خواند. افزون بر

هندی از جمله بنگالی، پنجابی، مراچی، گجراتی، تلوگو و هندی تأثیر گذاشت؛ گرچه هر یک از آنها حاوی تعداد زیادی لغات و عبارات فارسی هستند. در ایران نیز تأثیر این تعامل را در عرصه‌های مختلف از جمله عرفان و آیین می‌توان ردیابی و مشاهده کرد.

ج - کمپانی هند شرقی

کشیش توماس استیفن^۷ در سال ۱۵۷۹ یعنی هشتاد سال پس از سفر واسکوداگاما^۸ از هند دیدن کرد. گزارش او باعث شد انگلیسی‌ها نسبت به امکانات و استعداد سرزمین شگفتی‌ها و تنوع‌ها حساس شوند. در ۳۱ دسامبر سال ۱۶۰۰ به فرمان الیزابت کمپانی بازرگانان لندن برای تجارت با هند شرقی تأسیس گردید. انگیزه و عامل اصلی برای ایجاد این کمپانی افزایش قیمت ادویه به‌ویژه فلفل دانسته شده است. هیئت مدیره این کمپانی اوایل به‌صورت مخفی به کار اشتغال داشتند. از این رو، گاه از آن‌ها به نام کمیته سری یاد شده است. در دوران چارلز دوم کمپانی به سرعت رشد کرد و حق تصرف قلمرو، ضرب سکه، انقاد پیمان اتحاد، اعلام جنگ و کنترل امور داخلی و قضایی را به‌دست آورد. افزون بر این، اواخر قرن هجدهم با خروج فرانسوی‌ها از هندوستان از یک سو و فروپاشی امپراتوری ماراتا (مراتا) از سوی دیگر انگلیسی‌ها مستملکه هندی خود را بنا نهادند. بنابراین، زمینه فعالیت کمپانی گسترش بسیار زیادی یافت و تأثیر بسیار شگرفی بر سرنوشت هندیان و تاریخ جهان بر جای نهاد. این رویداد در کنار دیگر مواجهه‌های دوران استعمار در سایر کشورها به شکل‌های مختلف باعث شد شرق و جهان اسلام واکنش‌های متنوعی نسبت به غرب از خود نشان دهند. بدین‌سان جنبش‌ها، نهضت‌ها و

این دانشمند مشهور ایرانی ابوریحان بیرونی چند دهه از عمر خویش را برای شناخت سرزمین شگفتی‌ها صرف کرد و کتاب تحقیق ماللهند را به رشته تحریر درآورد. حاصل این تلاش‌ها ترجمه شمار زیادی اثر به عربی شد که ابن‌ابی‌اصیبه (۱۲۷۰ می / ۶۶۸ هـ.ق) در کتاب عیون‌النباء فی طبقات‌الطبباء فصل کاملی به معرفی این کتاب‌ها و مترجمان آن‌ها اختصاص داده است. دیگر مورخان از جمله ابن‌ندیم و جاحظ نیز به تفصیل در این باره سخن گفته‌اند. شاهدهای این مدعا یکی نقل قول‌های محمدبن زکریای رازی در کتاب الحاوی از نوشته‌های هندیان است؛ دیگری جریان داشتن پزشکی سنتی در هندوستان کنونی به نام طب سینایی.

رخداد دوم تسلط مغول‌ها بر بخش وسیعی از هندوستان است که تا سال ۱۲۴۷ هجری ادامه یافت. در دوران حکومت گورکانیان به تدریج فرهنگ ایرانی بر حوزه‌های وسیعی از زندگی هندیان نفوذ گسترده‌ای یافت.

اشراف و دولتمردان لباس ایرانی می‌پوشیدند؛ رفتار و خلیقات ایرانی سرمشق آنان بود. تلفیقی زیبا از دو فرهنگ در عرصه‌های مختلف معماری، نقاشی، موسیقی، شعر، آیین‌ها، علم و صنعت پدیدار گشت و در یک دوره هشت صدساله زبان فارسی نه تنها زبان نخبگان، درباریان و دیوانیان شد، بلکه مردم عادی نیز به آن سخن می‌گفتند. در واقع، فارسی زبان دوم بخش وسیعی از هندوستان گردید. آن‌ها از شعر فارسی لذت می‌بردند و گاه سروده‌های خود را به این زبان می‌سرودند. به هر حال، تأثیر و تأثر این دو سرزمین پایدار و درونی گشت؛ چنان که استاد صفوی معتقد است زبان فارسی بر همه زبان‌های

گفتمان‌های متعددی شکل گرفت و هر یک از آنها به نوعی در صدد استخراج عناصری از فرهنگ، تاریخ و باورهای خویش برای این رویا برآمدند و در عین حال به خودآگاهی بیشتری، نسبت به پرسش اساسی درباره مسبب اصلی شرایط، وقوف پیدا کردند و رابطه با میهمان ناخوانده را تعریف نمودند.

برای پاسخگویی به این پرسش بنیادین، نحله‌های فکری علم و صنعت را دستمایه بحث‌ها و عامل تأثیرگذار مهم بر عقب‌ماندگی دانستند و راه‌های مختلف برای دستیابی به آن را پیشنهاد کردند:

➤ گروهی علم، پزشکی و صنعت موجود خود را بلااستفاده نگه‌داشتند و تنها برای کسب دانش جدید غربی تلاش کردند.

➤ دسته‌ای به پیشینه علمی سرزمین خویش دلخوش داشتند. این‌ها به این که غربی‌ها دانش ما را اخذ کرده‌اند و آن‌چه آن‌ها دارند در کتاب‌های علمی شرقی‌ها (و مسلمان‌ها) وجود دارد بسنده نمودند.

➤ گروه سوم واقعیت‌ها و تغییراتی را، که در جهان و نظریات علمی ایجاد شده است، پذیرفتند و در صدد برآمدند تلفیق آشکاری از این دو (علم جدید و قدیم) به‌وجود آورند.

کتاب پیش رو تلاشی برای نشان دادن چنین رویکردی در شبه قاره هند در دوره استعماری است و سعی دارد این مقوله را در بستر اجتماعی بسیار پیچیده این کشور مورد کندوکاو قرار دهد.

این‌جا بر خود لازم می‌دانم از همه افرادی که در ترجمه و انتشار این اثر، در شرایط سخت کمبود منابع و دسترسی به اطلاعات، یاری‌رسان من بودند تشکر کنم؛ به‌ویژه از جناب آقای دکتر حیدری‌نیا برای تهیه کتاب، از جناب آقای دکتر

خلیفه برای خواندن کتاب و تصحیح آن، از جناب آقای دکتر ذوالفقاری برای پیگیری‌های مجدانه و نیز از دوستانی که در نقل و انتقال کتاب و نسخه تایپی قبول زحمت کردند، صمیمانه و خالصانه سپاسگزاری می‌نمایم. از حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سیدهادی خامنه‌ای و همکاران عالیقدرشان به‌ویژه جناب آقای خلیل قویدل مسؤول محترم انتشارات پژوهشکده تاریخ اسلام که امکان انتشار کتاب را فراهم آوردند، از سرکار خانم گل‌یاس که زحمت تایپ کتاب را برعهده داشتند و سرکار خانم دکتر فهیمه شکیبا که ویرایش کتاب را متحمل شدند سپاس ویژه دارم. از تمامی اهل نظر و خوانندگان گرانقدر درخواست می‌کنم برصاحب این قلم منت نهند و کاستی‌ها و نقصان‌های کتاب را اعلام کنند تا در چاپ‌های بعدی به حول و قوه الهی در رفع آن‌ها بکوشم.

هر که شد مستطیع فضل و هنر

رفتن هند واجب است او را»

در خاتمه، ضمن تقدیر و تشکر از آقای دکتر قربان بهزادیان‌نژاد برای ارسال این کتاب به مجله خودشان، مطالعه آن را به تمامی مخاطبان و همکاران توصیه می‌کنیم.

زیرنویس

1. Ayurveda
2. Dhanvantari
3. Atharvaveda
4. Susruta
5. Samhita
6. Charaka
7. Thomas Stephen
8. Vasco da Gama